

Örnsköldsviks kommun
kommunen@ornskoldsvik.se

Beslut

Datum 2024-05-31
Dnr 2023:4910
Sida **1 (16)**

*rättelse av beslut enligt 36§ Förvaltningslagen
(FL 2017:900) den 4 juni 2024/Kerstin Martinsson

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
särskild undervisningsgrupp vid Ängetskolan i
Örnsköldsviks kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Ängetskolan i Örnsköldsviks kommun avseende *Undervisningens kvalitet i särskild undervisningsgrupp*.

I granskningen ingår följande frågeställning:

I vilken utsträckning ges elever i särskild undervisningsgrupp en undervisning präglad av goda förutsättningar för lärande, tilltro till elevernas förmågor och fokus på kunskapsutveckling?

I granskningen ingår att bedöma kvaliteten i undervisningen i särskilda undervisningsgrupper i grundskolans årskurs 4-9, närmare bestämt sådana grupper inom en skolenhet där elever placerats efter rektors beslut och genom upprättande av åtgärdsprogram.

Granskningen omfattar däremot **inte** resursskolor eller akutskolor och heller **inte** en bedömning av om enskilda elever får det särskilda stöd som de bedömts vara i behov av.

Granskningen omfattar 24 huvudmän med sammantaget 28 utvalda skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän.

Läsanvisningar

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier som Skolinspektionen satt upp i granskningen inom de granskade områdena. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. I förhållande till den övergripande frågeställningen bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning, i flera delar* eller *i låg utsträckning*.

Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och anger inom vilka delar. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning, men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att elever i särskild undervisningsgrupp vid Ängetskolan i flera delar ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande, och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokuserar på kunskapsutveckling.

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, planera för ett aktivt och individanpassat lärarstöd.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver kontinuerligt tydliggöra syfte och mål med olika arbetsmoment för eleverna på sätt som är anpassade till eleverna.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver utforma undervisningen på ett sätt som möjliggör för eleverna att prova olika sätt att lära.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den ~~31 november~~ * 2 december 2024 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se Vänligen hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:4910) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

I vilken utsträckning ges elever i särskild undervisningsgrupp en undervisning präglad av goda förutsättningar för lärande, tilltro till elevernas förmågor och fokus på kunskapsutveckling?

Skolinspektionen bedömer att elever i särskild undervisningsgrupp vid Ängetskolan i flera delar ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande, och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokuserar på kunskapsutveckling, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen.

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Struktur, förutsägbarhet, flexibilitet och variation

Granskningen visar att undervisningen är utformad utifrån en struktur som skapar viss förutsägbarhet och flexibilitet för eleverna. Av lektionsobservationer samt intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens, rektorn och elever framgår att undervisningens struktur bygger på ett gemensamt schema, där ämneslektioner varvas med pauser, lunch eller rast. Schemat finns uppskrivet på tavlan och går igenom med gruppen vid den dagliga samlingen. Hur lektioner startas och avslutas varierar. Vissa elever börjar arbeta med uppgifter på egen hand direkt medan andra elever får hjälp av lärarna att påbörja skoluppgifter. De äldre eleverna, som ibland undervisas årskursvis i grupp, får på dessa lektioner en gemensam genomgång av lektionens innehåll. Lärarna använder ibland tidshjälpmedel men under de observerade lektionerna avslutas inte lektionen när tidshjälpmedlet ljuder, utan klockan ignoreras av personalen och det blir inget tydligt avslut på lektionen. Av intervju med lärare framgår att lärarna skapar en viss flexibilitet genom att anpassa skoldagen utifrån elevernas dagsaktuella behov. Exempelvis märker lärarna om de behöver förändra lektionens innehåll och material utifrån en elevs dagsform. Elever som behöver kan även få kort paus.

Granskningen visar vidare att undervisningen är utformad på ett sätt så att den innehåller en viss variation av arbetsformer och arbetssätt. Det framgår

av samtliga intervjuer och lektionsobservationer att lektionerna består av att eleverna till stor del arbetar enskilt med olika skriftliga uppgifter i läromedel eller på arbetsblad. Det finns även inslag av att eleverna arbetar med digitala program, samt att eleverna får ta del av genomgångar med bildspelspresentationer, filmklipp eller visuella moment. Vidare framgår av intervjuer med lärare och elever att eleverna främst visar sina kunskaper genom att de gör skriftliga och muntliga prov eller att lärarna löpande under lektionerna gör bedömningar av elevernas pågående arbete. Eleverna berättar att de då får beskriva hur de tänker och att de diskuterar med lärarna.

Aktivt och individanpassat lärarstöd

Granskningen visar att det saknas planerade och varierade metoder för att ge eleverna ett individanpassat stöd i skolarbetet. Av samtliga intervjuer framgår att lärarna på olika sätt informerar sig om elevers behov av stöd i undervisningen. Exempelvis får lärarna information om eleven vid överlämning och skolan kartlägger därefter elevens kunskaper och stödbehov. Eleven får även besvara frågor om hur eleven vill ha det i skolan. Detta tillsammans ligger sedan till grund för lärarnas planeringar. Lärarna provar sig fram och ser vad som fungerar, och i ständig dialog med eleven görs snabba förändringar om något inte fungerar. Det framgår också att lärarna arbetar aktivt med att lära känna eleverna och skapa positiva relationer till dem, då det ses som en förutsättning för att kunna ge ett anpassat stöd. Emellertid framgår att det stöd som lärarna ger främst innebär att de stödjer elever att lösa de aktuella uppgifterna i stunden, snarare än att lärarna planerat för ett individuellt utformat stöd som även innefattar stödjande hjälpmedel och arbetsformer. Av intervju med elever och lärare samt av lektionsobservationer framgår vidare att lärarna visserligen stödjer genom att läsa vissa uppgifter högt, rita och visa, diskutera kring uppgifter, ställa vägledande frågor samt ta fram stödjande hjälpmedel, men att det görs i stunden. Exempelvis skiftar elev och lärare om att läsa eller räkna för att avlasta eleven när den inte orkar. Ytterligare exempel är att stödjande hjälpmedel tas fram under pågående lektioner. Av intervju med elever framgår att uppgifterna är lagom svåra men att lärare kan ha svårt för att förklara på flera olika sätt eller att lärarna förklarar på olika sätt så att det blir förvirrande för enskild elev.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom delområdet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, planera för ett aktivt och individanpassat lärarstöd.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna ger eleverna stöd och hjälp i stunden, men att ett planerat individuellt utformat stöd som innefattar stödjande hjälpmedel och arbetsformer saknas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att den personal som undervisar och stöttar eleverna i särskild undervisningsgrupp, tillsammans med specialpedagogisk kompetens, kartlägger vilka olika strategier som används i dagsläget för att ge eleverna stöd att komma igång och bibehålla engagemang för skolarbetet. Som en del av kartläggningen kan personal med specialpedagogisk kompetens observera undervisningen. På så vis kan personalen få en gemensam överblick av olika möjliga strategier. I samband med detta kan personal diskutera vilka strategier som är lämpliga i vilka situationer och identifiera i vilka situationer de hade behövt ytterligare strategier i arbetet. Därefter behöver lärarna, inför varje lektion, planera för vilket stöd och vilka strategier som de behöver använda till respektive elev. Det vill säga förbereda vilka stödstrukturer som kan behövas, vilket praktiskt material eller hjälpmedel som respektive elev behöver och se till att detta sedan finns tillgängligt. Lärarna behöver också kommunicera detta med gruppens personal så att alla som arbetar i gruppen vet vilket stöd som respektive elev behöver. Därtill bör rektorn systematiskt följa upp och utvärdera undervisningen för att försäkra sig om att eleverna ges ett aktivt och individuellt lärarstöd.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Anpassning av innehåll och arbetssätt

Granskningen visar att lärarna gör vissa individuella anpassningar men att de i begränsad omfattning anpassar undervisningen i fråga om material, arbetssätt och arbetsformer för att möta elevgruppens behov. Av intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens samt rektorn framgår att elever får individuella anpassningar i form av att uppgifter anpassas eller att uppgifter minskas i omfång i stunden, snarare än att lärarna planerar för ett annat anpassat material eller arbetssätt. Lärarnas planering innehåller ofta inga anpassningar av materialet utan sådana anpassningar görs då de ser att elever inte klarar av de planerade uppgifterna. Detta tar sig i uttryck att när lärare ser att uppgifter blir för

svåra för eleverna ersätter de materialet eller avgränsar arbetsuppgiften, exempelvis genom att ringa in vad eleven ska göra eller ersätta moment i lärobok med ett filmklipp. Det syns exempelvis i att lärarna inom arbetsområdet läsförståelse planerat för att alla elever skulle läsa samma litteratur, men att de under lektionernas gång upptäcker att en elev behöver en lättare text, vilket då justeras i efterhand. Det framgår dock att elever kan utmanas genom att läsa material för en högre årskurs eller ha vissa ämnen i storklass. Av intervju med elever framgår att det i vissa ämnen finns olika nivå på material samt att man kan få lyssna på texter istället för att läsa.

Tydlighet i syfte och mål

Granskningen visar att lärarna inte kontinuerligt tydliggör syftet med undervisningens olika moment för eleverna. Av lektionsobservationer samt av intervjuer framgår att vissa läromedel innehåller kunskapskriterier, vilka lärare till viss del bryter ner för att förklara för eleverna vad de ska lära sig. Lärarna har däremot inga metoder för att tydliggöra för eleverna varför de ska arbeta med aktuellt innehåll och uppgifter. Däremot händer det att lärare beskriver varför elever ska lära sig saker genom att koppla det till nutid och aktuella händelser. Exempelvis säger lärare att det är viktigt att känna till historien för att förstå nutiden. Vidare framgår att lärarna inom vissa arbetsområden och ämnen tycker att syftet är mer svårmotiverat för eleverna och att de då endast hänvisar till att man måste kunna vissa saker som vuxen eller till betyg och att det står i läroplanen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom delområdet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver kontinuerligt tydliggöra syfte och mål med olika arbetsmoment för eleverna på sätt som är anpassade till eleverna.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna inte kontinuerligt tydliggör mål och syfte med undervisningens olika moment eller arbetsuppgifter för eleverna. Detta medför en risk att eleven inte förstår varför skolarbetet är meningsfullt. Att medvetandegöra eleven om syftet kan skapa förutsättningar för delaktighet och motivation.

Skolinspektionen rekommenderar därför att undervisande lärare diskuterar hur de kan tydliggöra syftet med olika lektioner och arbetsmoment för eleverna på ett sätt som är anpassat till elevernas förutsättningar. Arbetet kan exempelvis inledas med att lärarna tillsammans inventerar vilka metoder de eventuellt redan använder för att

på så sätt skapa en bred överblick. En vidare frågeställning för diskussion kan vara när, på vilket sätt och med vilket djup personalen ska förmedla syfte och mål för eleverna. I vilka sammanhang det är lämpligast att förmedla syfte och mål i grupp eller individuellt är ytterligare en möjlig aspekt för gemensam diskussion. I detta arbete kan personalen dra nytta av de olika kunskaper och erfarenheter de tillsammans har om elevernas förutsättningar och behov.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Elevers involvering i undervisningens utformning

Granskningen visar att lärarna involverar eleverna i undervisningens utformning genom att på olika sätt efterfråga elevers uppfattningar om skolarbetet. Av intervjuer med lärare, personal med specialpedagogisk kompetens, rektorn och elever framgår att lärarna tar reda på elevernas åsikter om både arbetssätt och innehåll i undervisningen. När en elev börjar i gruppen får eleven besvara frågor om hur eleven vill ha det i undervisningen, vilket sedan lärarna använder i planeringen av undervisningen. Lärarna berättar att de äldre eleverna ibland utvärderar arbetsområden, muntligt eller skriftligt, både vad gäller arbetsformer och arbetssätt. Lärarna använder sedan elevernas synpunkter i planeringen av nästa arbetsområde. De äldre eleverna kan även få delta i planeringen av arbetsområdet och komma med önskemål om vilka arbetssätt som ska användas. Därutöver förekommer det att lärarna har enskilda samtal med eleverna för att utvärdera enskilda lektioner. Eleverna berättar att de kunnat påverka schemat och placeringen i klassrummet, men har svårt för att ge exempel på att de kunnat påverka undervisningens utformning.

Självförtroende och motivation

Granskningen visar att lärarna arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära, men de saknar tydliga metoder för detta. Av samtliga intervjuer och observationer framgår att lärarna uppmuntrar eleverna genom att stötta dem när de kämpar och berömma dem när de lyckats med något. Lärarna uttrycker också till eleverna att de tror på dem och lägger vikt vid att eleverna ska känna sig sedda. I det arbetet ingår att lärarna tar reda på elevernas intressen och knyter an till dem till skolarbetet. Lärarna berättar att de arbetar för att eleverna ska känna en inre motivation till att lära sig saker, men det framgår att de saknar strategier och metoder för arbetet.

Reflektion och medvetenhet kring det egna lärandet

Granskningen visar att undervisningen omfattar övningar som ger möjlighet för elever att gemensamt diskutera olika frågeställningar. Av lektionsobservationer och intervjuer med lärare, elever och rektorn framgår att sådana moment är ett dagligt inslag i undervisningen. Diskussioner genomförs i grupp, par och mellan lärare och elev. Exempelvis tränar eleverna detta då de under de dagliga morgonsamlingarna resonerar tillsammans, ibland genom att eleverna får skriva frågor som sedan diskuteras i gruppen. Under en av de observerade lektionerna skriver lärare upp en ekvation, som en elev har konstruerat, på tavlan och eleverna får sedan under dagen försöka lösa ekvationen och resonera med de vuxna hur de tänkt. Elever berättar att de diskuterar uppgifter utifrån olika perspektiv, exempelvis matematiska problem eller efter veckans nyhetsklipp.

Granskningen visar vidare att eleverna får visst stöd i undervisningen för att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor, men att eleverna sällan får prova olika sätt att lära. Av lektionsobservationer och av intervjuer med lärare, rektorn och elever framgår att lärarna visar eleverna hur deras resultat ser ut i jämförelse med tidigare resultat för att tydliggöra elevers progression. Detta genomförs både planerat på utvecklingssamtal och kontinuerligt i undervisningen. Exempelvis förtydligar lärare för elev hur mycket text eleven klarat av att läsa och kopplar det till tidigare tillfällen. Lärare kan även ge förprov som sedan jämförs med prov som genomförs i slutet av arbetsområdet. Det framgår vidare att lärarna samtalar med eleverna om deras styrkor och utmaningar, både enskilt men även i grupp, för att medvetandegöra guppen om att människor är olika och har olika styrkor och svagheter. Granskningen visar dock att eleverna i begränsad omfattning får prova olika sätt att lära. Av intervju med lärare och elever framgår att lärarna endast på enstaka vis möjliggör för eleverna att prova olika sätt att lära för att hitta sina sätt. De exempel som nämns är använda stödord, miniräknare eller klocka som hjälpmedel samt lyssna på texter vid behov.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom delområdet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver utforma undervisningen på ett sätt som möjliggör för eleverna att prova olika sätt att lära.

Granskningen visar vidare att eleverna att eleverna sällan får prova olika sätt att lära. Att prova på olika sätt att lära är en viktig del i att som elev så

småningom bli medveten om vilka tankesätt och strategier för att lära på ett målinriktat sätt som främjar det egna lärandet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under ledning av rektorn, diskuterar hur de kan utveckla undervisningen så att de omfattar en variation som möjliggör för eleverna att prova på olika sätt att lära. I detta arbete kan ingå att lärarna kartlägger hur undervisningen i nuläget är upplagd och vilka moment den innefattar. På så vis kan lärarna få en gemensam överblick av olika möjliga arbetsformer och arbetssätt som kan användas. I samband med detta kan lärarna även diskutera med eleverna vilka arbetssätt som är lämpliga i vilka situationer.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

beslutsfattare

Signerat av: Kerstin Martinsson

X Sarah Bjertner Olsson

föredragande

Signerat av: Sarah Bjertner Olsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Sandra Andersson deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-granskningar/undervisningens-kvalitet-i-sarskild-undervisningsgrupp/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen ska en kursplan gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Av 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Enligt 3 kap. 8 § skollagen får särskilt stöd ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det särskilda stödet för en elev i grundskolan ska vidare ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som

minst ska uppfyllas. Av 3 kap. 11 § skollagen framgår vidare att ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan får innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till, om det finns särskilda skäl.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska

därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland

annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.

Bilaga 2: Underlag för bedömning

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med fyra elever som får sin undervisning i särskild undervisningsgrupp samt två lärare som undervisar i gruppen. Vidare har skolans specialpedagogiska personal och rektorn intervjuats. Härutöver har lektionsobservationer i ämnena svenska och matematik, genomförts under sammantaget 200 minuter.

Intervjuerna och lektionsobservationerna har sammanställts i en tjänsteanteckning som har kommunicerats med huvudmannen. Tjänsteanteckningen ligger, tillsammans med inkommen dokumentation, till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla skolenheter som ingått i kvalitetsgranskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under hösten 2024.

Bilaga 3: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Ängetskolans särskilda undervisningsgrupp den 16 april 2024 och genomförde en digital intervju med rektorn den 22 april 2024. Besöket genomfördes av utredarna Sarah Bjertner Olsson och Sandra Andersson.

Ängetskolan som ligger i Örnsköldsviks kommun är en grundskola som bedriver verksamhet i årskurserna F-9. Vid granskningstillfället finns det totalt 14 elever i årskurs 5-9 som får delar av eller hela sin undervisning i särskild undervisningsgrupp. I gruppen undervisar fem lärare.